

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjejezőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-kint 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillértől kezdve. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyíltér sora 1 kor. Hirdetés és nyíltér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetői iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvtörő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adnak vissza.

Hegedüs miniszter a Székelyföldön.

— Székely iparkiallítás Maros-Vásárhelyen. —

A székelységről, mióta megszűnt a magyar haza határvédő katonája lenni, azóta elfeledkezett hazája, melyet évszázadok óta saját testével védett azon az oldalon, a mely leggyakrabban volt támadásnak kiéve. A maroknyi székelység védte e hazát a külellenségek ellen, de gyakran kellett hullassa véré a haza határain belül élő ellenségeinkkel szemben is. Jött később az az idő, midőn a kardot hüvelyébe vissza kellett dugni, mivel külellenségek nem háborgattak s ekkor a haza, midőn legvittebb katonái kezéből kivette a rettegett kardot, elfeledett abba az izmos kézbe oly modern fegyvereket adni, melyek nélkül a nagy világ versenyében meg nem állhattak. De a székely, mint a nemzet hű fia, nem kért az édes anyától, mivel látta, hogy mindnyájunk édes anyja, a magyar haza először hálátlan gyermekeit akarja megnyugtatni s igyekszik minden tőle telhető jókkal elhalmozni s gondolta, hogy édes gyermekeiről sem fog megfeledkezni.

Az idő mindinkább haladt, évtizedek teltek el s még mindig nem ért rá a magyar haza, hogy a hű székelységet megerősítse az ipar, földművelés és kereskedelem azon eszközeivel, melyekkel oly bőven ellátta a folyton elégedetlenkedő testvéreit. Már-már azt hitték, hogy létezésükről is megfeledkeztek s nekünk látnunk kellett, hogy véreink ott a keleti Kárpátok tövében naponta fogynak, szegényednek s utolsó kétségbeesésükben itt hagyják azt az édes szülőföldet, melyért őseik oly pazon ontották saját és ellenségük véré. Feljajdulunk gyakran, a kik látjuk a nagy veszedelmet közvetlen közelről és meg-megújuló vészkiáltásainkra úgy tetszik, mintha megmozdultak volna az illetékesek, hogy végre valahára tegyenek valamit a székelységért.

A székelység iránt megnyilatkozó érdeklődésnek első jelét akkor látjuk, mikor elhatározatott a székely körvasút kiépítése. A megfogott, de még reménykedő székelység fellélegzett s azt hitte, hogy ez csak első láncszeme az ő megmentését célzó munkálatoknak. És mire ehredt a reménykedő székelység? arra, hogy a megígért körvasútból is csak egy kis szárnyat kaphatott meg, egy hosszú évtized alatt. Maradt minden a régiben, mert az a sepsiszentgyörgyi szöv. és dohánygyár s két ipariskola csak cseppek a szükség tengerében.

A nemzet a közelmúlt években újból egy hatalmas védő munkálathoz kezdett az északkeleti határszélen s az érdeklődés, a figyelem újból elterelődött a Székelyföldről. Ez időtájtban foglalja el bércezes hazánk egyik hű fia, Hegedüs Sándor a kereskedelmi miniszteri széket. Keblünkbe remény költözött s a székely érdekek védelmezője és hivatott munkás testülete a Székely kamara, azonnal megragadta az alkalmat, hogy felhívja a miniszter figyelmét a székelység kétségbeesett helyzetére is, azon kérés kíséretében, hogy látogassa meg a Székelyföldet és közvetlen szemlélet útján szerezzen meggyőződést a székelység veszedelmes helyzetéről. Hadd lássa saját szemével, miszerint e földet tömören lakják még székelyek, de alig van már család, a melyeknek egyik-másik tagja ki ne szorult volna e földről idegenbe, mivel a föld csak korlátozott számban tudja a lakoságot eltartani földművelés útján. Látta a miniszter, saját szemével, hogy vannak közöttünk nagy számmal, a kik egyszerű eszközökkel figyelemre méltó ipart tudnak létesíteni, a mely azonban a szomszéd városban sem hódíthat magának piacot s a mely támogatás nélkül jövőben sem fejlődhetik. Látta a miniszter, hogy van nekünk vasunk, rezünk s még sincs se vas-, se réziparunk. A természet megáldott sok jóval, de ez nekünk értéktelen, mert nem vagyunk képesek támoga-

tás nélkül megközelíteni, feldolgozni és értékesíteni azokat. Ezek s ezekhez hasonló bajaink átérzése vezette a Székely kamarát arra, hogy a miniszternek látogatását kérje. A miniszter nem is zárkózott el a kamara kérése elől, látogatását megígérte s a jövő hó végére kilátásba is helyezte azt. A dolgok így állván, már most csak rajtunk áll, hogy itt a miniszter mindent megláthasson, a mi nekünk nehéz sebünk s aztán megállapítva a diagnózist, mint lelkiismeretes orvoshoz illik, a gyógyítást megkezdhesse.

A Székely kamara ismeri legjobban bajainkat s azt szeretné, hogy e miniszteri látogatásból gyakorlati haszna is legyen árva Székelyföldünknek, mely oly ritkán részesül még abban a szerencsében is, hogy minisztereket láthasson. E célból vette tervbe, egyesülve a Székelyföldi Iparmúzeummal, egy székelyföldi iparkiallítás rendezését Maros-Vásárhelyen, az I armuzeumban; melyen bemutatathatók mindenünket, a mit a nagyipar, kézműipar és háziipar terén birunk. Hadd lássa a jóindulatú miniszter együtt, azt a mink van; hadd lássa továbbá azt is, hogy mire van még szükségünk; mit tudnánk megfelelő támogatás mellett még létesíteni, a mivel gazdasági bajainkat legalább részben orvosolhatnók. Ily célból kereste meg a megalakult rendező bizottság a négy székely vármegye főispánjait, iparfejlesztő bizottságait, ipartestületeit, ipartársulatát és egyes nevesebb iparosait, hogy hassanak közre, miszerint a fent kitézített célt a Székelyföld érdekében minél jobban elérhesse.

Ne legyenek székely iparosaink ez alkalommal közönyösekek, ne szalasszuk el ezen jó alkalmat, mert ha így sem tudjuk orvosolni közgazdasági bajainkat, újból elfognak minket felejtetni s mi újból sirhatunk, panaszkodhatunk egymás közt, akár az országos sajtóban is nyomoruságaink fölött, rajtunk senki sem fog segíteni, magunkra pedig továbbra is tehetetlenek leszünk.

Tegyen meg minden lehető, minden egyes székely a kiállítás sikere érdekében. Legyünk azon, hogy azon képviselve legyen mindenféle iparunk, bármily tökéletes avagy tökéletlen, mert csak így alkothat a kormány képviselője hű fogalmat a mi képességeinkről s csak így győzhetjük meg arról, hogy a székelyben van érzék az ipar iránt s egy kis fejlesztéssel, egy kis hathatós támogatással a mi vidékeink alakulhatnak át a legértékesebb ipartelegekké. Legyünk rajta és kézzelfoghatólag bizonyítsuk be némely honfiamnak, a ki a Székelyföldet csak átutazásból ismerte meg azon nagyhangú állításának valótlanosságát, hogy a székely nem való iparosnak, hanem kizárólag csak földművelőnek. Győzzük meg a minisztert arról, hogy az itt hozandó áldozat nemcsak székelyérdek, hanem egyúttal magyar nemzeti szükséglet is, mert ha a székelység iparos és kereskedő néppé lesz, annak nemzeti horderejét az egész magyar haza megfogja érezni.

Én hiszem és meggyőződésem, hogy székely testvéreimnek nem kell hosszasan magyaráznom a teendő lépés rendkívüli fontosságát, mivel mindenki álláthatja, hogy régen nem volt ily alkalomunk bajainkat leplezetenül feltárhatni a kormány előtt, a mely még segíthet rajtunk. S mivel azt is láthatjuk, hogy a kormányban meg is van a jóindulat irányunkban, ne mulasszuk el az alkalmat, ragadjuk meg, tegyünk meg minden tőlünk telhető ügyünk érdekében.

Az idő rövid, alig hat hét áll rendelkezésünkre az előkészültre, azért minden székely, a ki szívén viseli nemzete sorsát, fogjon munkához s vegye ki részét a nagy horderejű nemzeti munkából!

Barabás Endre.

A közigazgatás egyszerűsítése. A belügyminiszteriumban a kodifikációs osztály hozzáfogott azokhoz a reform-munkálatokhoz, melyeknek célja a közigazgatási eljárás egyszerűsítése, a mi létesíthető, még mielőtt az általános közigazgatási reformra kerülne a sor. Az egyszerűsítést a közigazgatási eljárás minden ágazatára kiterjesztik. Mindenekelőtt egy a miniszteriumok és az alája rendelt állami hatóságok, valamint a vármegyék, városok, járások és községek ügyviteli és pénzkezelési szabályait fogják revideálni. Ennek során előkészítik mindazon egyszerűsítéseket, könnyítéseket s gyorsításokat, melyek a közigazg. eljárás s hivatalos pénzek kezelése tekintetében a szükséges felügyeleti jog és ellenőrzési jog sérelme nélkül megvalósíthatók. A központi és külső hatóságoknál teendő tanulmányok, szakminiszteriumokkal és külső szakterekkel folytatandó tárgyalások befejeztével a belügyminiszter a kész anyagot egy ánkét elé fogja terjeszteni megbírálás végett. Ezen az ánkéten a gyakorlati közigazgatási életnek minden számottevő tényezője képviselve lesz. Az egyszerűsítések egyelőre rendeleti uton történnek, de föl fogják ezeket használni az általános reformok kodifikálásánál is. A munka kevesbedés folytán azután az állásokat apasztani fogják s az így megtakarított összeget a tisztviselői fizetések javítására akarják fordítani. Az egyszerűsítésnél első szempont az lesz, hogy a közigazgatás minden ágában tultengő irásbeliséget apasszák s ezzel kapcsolatban a szóbeliség és közvetlenség minél szélesebb körben való meghonosítására törekcsenek. Főként meg lesz szorítva az irásbeliség abban az irányban, hogy az ugyanazon helyen székülő hatóságok ugyanazon hivatali ügyosztályai szóbelileg tárgyaljanak és intézzék el az ügyet s ne irásbeli uton. A közvetlenség elvét az által vélik a közigazgatási eljárásban megvalósítani, hogy a fokozatos hatósági eljárásban megvalósítani, hogy a fokozatos hatósági uton most általában szokásos igénybevételek mellőzésével az ügyiratokat közvetlenül magához az érdemleges eljárásra hivatott hatóságokhoz juttassák. A jelenleg több számban szerkesztett kimutatások s jegyzékek számát akképen fogják redukálni, hogy a jegyzékeket egymásnak továbbítsák ama hatóságok, melyeknek azokra szükségük van. Az elsőfokú hatóságok munkatérhének jelentékeny könnyítésére vezet majd, ha a különböző kihágási íktatókat, nyilvántartásokat és pénznaplókat egyesítik. Ezen kívül a fórumrendszer, a jogorvoslati határidőket is revideálják. Az ezekre vonatkozó rendeleteket a belügyminiszter közelebből már kibocsátja.

A miniszterelnök köszönete. Széll Kálmán miniszterelnök a következő leíratot intézte Udvarhelyvármegye közönségéhez: Öszinte örömmel vettem kézhez a vármegye t. közönségének április 19-én tartott közgyűléséből hozzánt intézett üdvözlő sorokat, a melyekben kormányra léptem első évfordulójára alkalmából úgy személyem, valamint az elnökletem alatt álló kormány iránt teljes bizalmának és ragaszkodásának ad kifejezést. Amióta Felséges Urunk legmagasabb bizalmából a magyar kormányt vezetem, a magyar nemzeti eszmétől áthatott hamisítatlan szabadelvűség volt az iránytűm, miként eddig is egész politikai pályámon. Hazafias megelégedéssel tölt el engem az, hogy ily irányú tevékenységem az ország minden részében és minden rétegeiben élénk visszhangra talál s mint azt a vármegye t. közönségének üdvözlő irata tanúsítja, talált Önöknél is, — a mi csak erőt önt belém arra, hogy ezen vezéreszmék mellett továbbra is minden megalakulás nélkül kitartsak. — Fogadja a vármegye t. közönsége szíves megemlékezéseért úgy a magam, valamint miniszter-társaim nevében is köszönetemet és annak kijelentését, hogy Udvarhelyvármegye érdekeit mindig szívemen viselendem. Budapest, 1900. május 4-én. Széll.

Elvi jelentőségű határozatok. „Ezer üzletteljesen feloszlik” szövegű feliratok használása az 1884. évi XVII. t.-cz. 51. §-ába ütköző kihágást képez. (Keresk. M. 1899. évi 17584. sz. h.) — Ha a munkaadó a fizető munkásokat nem jelenti be, vagyis őket nem biztosítja; a mennyiben a munkások biztosítéki járulékaik levonását azok biztosítással való hitegetéssel eszközölte ki, a munkásokkal szemben csalást követ el. Magánindítványra üldözendő. (Curia 1899. évi 5783. sz. h.) — A betegsegélyző pénztári járulékhátralekok után joguk van az egyes betegs. pénztáraknak a hátralekosoktól késedelmi kamatot követelni. (Keresk. M. 1889. évi 35.113. sz. h.) — A mesterséges borkészítés vagy annak forgalomba hozatala miatt elmarasztalt egyén csak azon eladott bor értékének megtérítésére kötelezhető, mely az állandó borvizsgáló szakértő bizottság által mesterségesnek nyilvánítottatott vagy azzal azonosnak megállapítottatott. (B. ü. m. 1899. évi 3032. sz. h.) — Az 1884. évi XVII. t.-cz. 58. §-ának rendelkezései az iparosoknak csakis saját üzleti viszonyukra vonatkozó adatokat tartalmazó hirdetéseire vonatkoznak. A népoktatási nyilvános intézeteknél alkalmazott tanítók és ezek özvegyeinek ellátási igényei iránti ügyek az 1875. XXXII. t.-cz. és az 1896. XXIV. t.-cz. értelmében a közigazgatási hatóság, illetve a m. kir. köz.

Vizsgai íráshoz szükséges űrlapok legolcsóbb árban a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalánál (Betegh Pál könyvkereskedése Székely-Udvarhelyt) kaphatók.

igazgatási bíróság hatáskörébe tartozik. (Curia 1899. évi 513. sz. h.) — Azon iparos, ki az 1872. évi VIII. t.-cz.-be foglalt régi ipartörvény hatályát megelőző idő óta több iparágat gyakorol, azok egyikére sem köteles iparigazolványt szerezn. (Keresk. M. 1899. é. 17882. sz. h.) — Ha a vasúti díj visszatérítését nem az arra közvetlenül jogosult, hanem egy harmadik kéri: a vonatkozó okiratok bélyegkötelesek. (P. ü. M. 1899. é. 79.037. sz. h.) — A bor- és hufogyasztási adóberletek után a községek (városok) terhére kivett III. o. ker. adók hivatalból törölendők. (P. ü. M. 74.260. sz. h.) — A korlátolt kimerés útján (kereskedésekben) eladható pálinka minimális ára általában 1 korona 60 fillért tesz. (P. ü. M. 1899. é. 91.641. sz. h.) — Azon eljárás, hogy fertőző betegség dacára s ezen betegséget tudva, a házastárs nemileg érintkezik s így baját átszármatatja és ezáltal házastársának egészségét mélyen sértő módon szándékosan és súlyosan bántalmazta, a H. T. 80. §. a) pontjában megjelölt bontó okot állapítja meg. (Curia 1899. é. 2008. sz. h.) — Ha törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál a beadott szavazat-lapokat a választási elnök az átvételnél megtekintette s azok tartalmáról, valamint, hogy a választó kire szavazott, tudomást szerzett s ilyképen a szavazás titkos jellege meg nem óvatott: a választás megsemmisítendő. (Közig. Bírós. 1899. é. 2356. sz. h.) — Ipartelepeken előforduló baleseteket a munkaadó 48 óra alatt az illetékes iparfelügyelőnek bejelenteni — 50 frtj terjedhető büntetés terhe mellett — köteles. (Keresk. M. 1899. é. ált. rend.) — Ha valaki közs. belt. fekvő utból elfoglalt, ezen eseményre utrendőri kihágást az esetben képez, ha a kérdéses út közdülő út. A mennyiben az elfoglalás sem mezei, sem közdülő utból nem történt, az ügy az 1879. é. XL. t.-cz. 119. §-a alapján bírálandó. (Földmiv. M. 1899. é. 14.311. sz. h.) — A mézáróslót az iparüzési jogositvány azért, mivel többször volt büntetve közegészségügyi kihágásért, el nem vonható. (B. ü. M. 1899. é. 2844. sz. h.) — A magyar állam czimere használatának engedélyezése iránt benyújtott kérvény 5 frtos (10 koronás) bélyeggel látandó el. (Kgbir. 1466—899. sz. h.) — Vizsgálati fogságban levő vádlott szabadlábra helyezése czéljából kiállított kezességi okirat illetékmentes. (Kgbir. 12.340—899. sz. h.) — Az állami kedvezményben részesülő gyárak II. o. kereseti adóval meg nem róvhatók. (Kgbiz. 7935—899. sz. h.)

Utasítás

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. évi XLIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

(2. Folytatás.)

Ha valamely mezőgazdasági szeszfordé névze az állami kedvezmények bérlőnek adatnak meg, ezek a kedvezmények csak a szeszfordéból és marhahizlálásból eredő jövedelmet illetik és semmi esetre sincsenek csökkentő hatással a földbérletből eredő jövedelem után a minimális kules, vagy más adatok alapján megállapított III. oszt. keresetadó mértére névze.

A törvény a törvényhatósági adó alól mentességet nem állapít meg. A törvényhatóságok azonban fel vannak jogosítva, az állami kedvezményekben részesülő gyárak és ipartelepek tulajdonosait a törvényhatósági adó alól is fölmenteni, sőt a törvényhatóságok és községek (városok) oly újonnan létesítendő gyárakat és ipartelepeket is fölmenthetnek a törvényhatósági, illetőleg községi adó alól, a melyek az állami kedvezményekre igényt nem tarthatnak.

A törvényhatóságok és községek (városok) részére a törvény 9. §-ában adott ez a felhatalmazás azonban fogyasztási adókra nem terjed ki, minélfogva a törvényhatósági és községi fogyasztási adók és fogyasztási adó természetű egyéb szolgáltatások fizetése alól semminemű gyárak és ipartelepek fel nem menthetők.

A törvény 9. §-a alapján a rendezett tanácsú város vagy község képviselőtestülete által hozott határozat a 15 napi törvényszerű felelősségi határidő letelte után a netalán beérkezett felelősségekkel együtt jóváhagyás végett a törvényhatósághoz, a törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata pedig jogerőre emelkedés után a képviselőtestület határozatával együtt a belügyminiszterhez terjesztendő fel, ki, ha a képviselőtestületnek a kedvezmény megszavazását tartalmazó határozatát vagyonfelügyeleti szempontból érvényre emelhetők tartja, az iratokat a kereskedelmi miniszterhez teszi át.

Vármegyék vagy törvényhatósági városok által a törvény 9. §-a alapján hozott határozat a felelősségi határidő lejártá után vagyonfelügyeleti szempontból leendő jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztendő fel, a belügyminiszter pedig, ha a határozatot vagyonfelügyeleti szempontból jóváhagyhatónak tartja, azt a kereskedelmi miniszterhez teszi át.

Horvát-Szlavonországokban az erre vonatkozó határozatok a horvát-szlavon-dalmatörzsi bányához terjesztendők fel, a ki ezek tekintetében a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve dönt.

(Folyt. köv.)

TANÜGY

Értesítés a tanítóképző-intézetbe felvétel iránt. A székelykeresztúri m. kir. állami tanítóképző-intézet 1-5 osztályába, az 1900—1901. iskolai évre felvételnek oly éptestű, épszervezetű, egészséges ifjak, szám szerint 30, kik 15-ik életévüket betöltötték, s a gymnasium, vagy reáliskola, vagy a polgári iskola legalább 4 alsó osztályát, vagy a felső népiskolát jó sikerrel végezték, vagy a jelen év június hó végéig elvégzik. A felveendő ifjak közül 20-an, jó iskolai bizonyítvány és kellőleg igazolt szegénység alapján, a következő állami segélyben fognak részesülni: az együttlakási helyiségben, a hányan beférnek, lakás, fűtés, világítás; továbbá fehérenemű mosatás és netalán betegség esetében gyógykezelés, s ezeken kívül havonként 10 korona pénzsegély; továbbá 10 ifju saját költségére vétetik fel, s csak gyógykezelést és fehérenemű mosatást nyer. A felvételért sajátkezűleg írt és 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodások tanító-

képző-intézetünk igazgató tanácsához ezimevze, jelen év május 31-éig alulirothoz küldendők be. A folyamodás a következő és szabály szerint felbélyegzett okmányokkal szerelendő fel: 1. Iskolai bizonyítvány az 1898—99. iskolai évről, s igazgatói igazolvány arról, hogy az illető a jelen 1899—1900. iskolai évben mely osztályban a tagja, s milyen magaviselettel és előmenetellel tanult. 2. Születési bizonyítvány. Aki nem töltötte be életének 15-ik évét, s abból csak pár hónap hiányzik, annak külön a miniszteriumhoz címzett folyamodásban, egyidejűleg korengedélyért is kell folyamodnia. E folyamodás is hozzáadandó be, s arra is 1 koronás bélyeg ragasztandó. 3. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban, fejletlenségben, vagy eltorzulásban nem szenved, a melynek a tanítással járó foglalkozásban, akadályozná, vagy pedig a serdülő gyermekek illetlen gunyolódását önként kihívna. A tiszti orvosok bizonyítványának részletesen kell továbbá tanuskodnia arról, hogy a folyamodó növendék teljesen egészséges, ép szervezettel bír, s hogy különösen látási, hallási és beszéző organuma hibátlan. 4. Ujraoltási bizonyítvány. 4. Hiteles községi vagy szegénységi bizonyítvány a szülői társadalmi állásának feleltetésével, azoknak vagyoni állapotáról, kimutavva ebben részletesen, hogy a szülők ingatlan birtokuk, üzletük, iparuk, vagy hivataluk után, s netalán egyéb forrásokból mily összegű évi jövedelemre számíthatnak, vagy esetleg a növendék nem bir-e magánvagyonnal, s ha igen, annak jövedelme hova fordítatik? Ugyanebben a bizonyítványban kimutandó a családtagok száma, azoknak egyenként az életkora s az, hogy közülük hány van a családfő közvetlen gondozása alatt és hány van távol a szülői háztól és mily mértékű neveltetési költséggel terheli meg a családfenntartót? Minden felvett ifju köteles lesz tisztességes ruházaton kívül magával hozni 6 pár változót, 2 hálóinget, 6 zsebkendőt, 3 törülköző-kendőt, 6 pár kapezát, vagy harisnyát, 1 párnát, 2 párnahéjat, 2 alsó és két felső lepedőt és 1 ágylétrát. Minden fehéreneműre a tulajdonos neve jegyzőtíntával irandó fel. A bennlakók számára ágyról, asztalról, székről, szekrényről s egyéb butorokról, valamint szalmazsákról és pokróczról gondoskodva van. Kötelek továbbá mindenki könyvekre 20—24 koronát évről-évre, a tanév elején, bejövételkor, alulirothoz befizetni. Székelykeresztúr, 1900. május hó 3-án. Borbély Sámuel, igazgató-tanár.

IRODALOM.

Tanári névkönyv. Ma, az almanachok, zsebnaptárak, évkönyvek, névkönyvek korszakában, csodálatos módon hiányzott már hét éve egy tanári névkönyv. Van most hát az is. — Dr. Vajda Emil győri tanár szerkesztette és ugyancsak Győrött jelent meg. A kötet igen tartalmas. — Rovatai minden dicsőretet megérdemelnek. A miniszterium, kulturális tanintézetek, egyetemi, középiskolai, felsőbb leány- és kereskedelmi iskolai és művészeti iskolák tanárainak neveit, rangsorukat, az új tantervet találjuk a kötetben. Kétségkívül hiányt pótol, minduntalan szükségünk van rá. Ára?

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk mai számához** Sterba Ödön fűszer- és anyagára kereskedő árjegyzékét csatoltuk városi és vármegyei olvasóink részére. Ajánljuk szives figyelembe.

— **Felhívás iparos polgárságunkhoz.** Hegedüs Sándor ipari és kereskedelmi m. kir. miniszter jövő hó folyamán a Székelyföldre érkezik. Ezen nagyjelentőségű alkalomból készülnünk kell. Ezt parancsolja mindennapi tengődésünk és nyomorúságunk. A nagy miniszter szükségünknek közvetlen szemlélésére s gyenge iparunk megerősítésére végeztet tenni meg valóban, igen fáradságos utját. Hiszszük és elvárjuk, hogy minden iparos polgártársunk ma (vasárnap) délután a polgári önképző és segélyező egyesület nagytermében a tartandó értekezletre délután 6 órakor okvetlenül megjelenjen. A mindennapi kenyérről esik szó; arról, hogy mi és utódaink miképp boldogulhatunk — még fáradságos munkánk után is. Legyen ott tehát minden elni óhajító iparos!

— **Az erdélyi püspök vármegyénkben** Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök mult szombaton Hollakly Arthur főispánunk, Toldalaghy és Mikos grófok, Avedik, erzsébetvárosi főesperes kíséretében vármegyénkbe érkezett, hogy hat hétre tervezett püspöki körújtát megtegye s hivatallal megerősítésbe részesítse. A segesvári állomáson Jung-Cseke Lajos apát-főesperes, Sebestény Mózes zetekai alesperes, Lőrincz Sándor kükküllő-keményfalvi és Fekete Imre fenyédyi plebánosok, valamint Segesvár város intelligens hölgyeiből is igen sokan fogadták. Sándor László es. és kir. kamarás, nagykükküllő-vármegyei főispán felesége gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a püspöknek, ki hosszasan beszélgetett a főrang hölgygyel. Hejjasfalván szintén várták a püspököt. Az állomáson Elekes Mihályné Zeyk Kata egész családjával megjelent s szintén virágcsokrot adott át. Uj-Székelynél a vármegye törvényhatósága nevében Damokos Andor dr. alispánunk fogadta igen szép és lendületes beszéddel, mire a főpásztor hasonlóan felelt. Székely-Keresztúrt Gállfy Kálmán főszolgabíró csinos beszéddel üdvözölte, mire a püspök a felekezetek egymásközi békéjének szükségességét hangoztatta. Sándor Domokos tanár a katolikus egyház nevében és Jakabházy Sámuel a város részéről a diszkapunál üdvözölte. Majd az impozáns menet a polgári zenekar hangjainál bevonult a városba s a templom előtt Oláh Antal plebános a kulcsokat a főpásztornak átadván, Mária litánia következett és hivatallal beszédet intézett. Ezután a plebánián az összes küldöttségeknek ebédet adott, mely alkalommal lekötelező szíveseggyel mindenkit elragadt. Másnap bérnálás után Tédre utazott, hol Gagyhy Lajos birtokos fogadta. Kőröspataki átutazásánál Pál Balázs ev. ref. lelkész üdvözölte, hol a más felekezetiek három diszkaput állítottak tiszteleterre. Böződ-Ujfaluban pedig Szoboszlay György csókfalvi körjegyző és egyházigazgató mondott üdvözölő beszédet. Gagy községbe is ellátogatott, hol Gállfy János unitárius pap fogadta. Meglátogatta Szent-Királyi Árpád földbirtokos és családját, Gamerra bárót és Gállfy Kálmán főszolgabíró, kit sajátkezű irásával ellátott arczképpel is megajándékozott. Városunkban e hó 27-én bérnált a főpásztor.

— **Hegedüs miniszter diszpolgár.** Mint mult számunkban jeleztük — Hegedüs Sándor kereskedelmi m. kir. minisztert Magyar-Zsákok község képviselöte e hó 16-án, Gállfy Kálmán főszolgabíró elnöklésével tartott rendkívüli közgyűlésében a község diszpolgárának választotta. Ez alkalomból ünnepi színt öltött a község. A diszkományt áldozó esüörtökön 10 tagu küldöttség fogja kézbesíteni. A küldöttségben Hollakly Arthur fő- és Damokos Andor dr. alispánunk, Gállfy főszolgabíró s a vármegyei orsz. képviselők is részt vesznek. Igen érdekes jelenség, hogy a minisztert épen nevével viselő: Hegedüs Sándor székely ember fogja üdvözölni a küldöttség élén.

— **A helybeli jótékony nőegyesület választmánya** f. évi május hó 20-án, azaz vasárnap d. u. 3 órakor a vármegyei ház kistermében gyűlést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Kinevezés.** A király Harmath Jenő hajdunácsi kir. járásbírói albirót, a helybeli kir. törvényszékhez kir. alügyésznek nevezte ki. Öszintén örülünk ezen szerencsés kinevezésnek, mivel Harmath alügyészben városunk társadalmi rokonszenves tagot, igazságszolgáltatásunk kitünő erőt s mi pedig jeles munkatársat nyertünk.

— **Uj tisztviselői állások.** Vármegyénk ügybíró alispánja derekasan hozzákezdett a vezetése alatti hivatalok rendezéséhez. A hiányokat gyökeresen pótolja, a meglevőket pedans szigorúsággal, de gyakorlati tapintattal csoportosítja. Főispánunkkal régen óhajtott egyetértő munkálkodásunknak köszönhető, hogy a felsőbb körök is meghallgatták és egy III-ik alszámvevői állás (1600 k. fizetés és 400 k. lakpénz), egy árszavéki nyilvántartói (1200 k. és 300 k.), egy szolgabírói (2000 k. és 400 k.) és 2 központi díjnoki állás a 730 koronával történt rendszeresítését a belügyi m. kir. miniszterium engedélyezte. Ez állások már f. évi június 1-től kezdődőleg vannak rendszeresítve s vármegyénk pontos ügykezelésére megbecsülhetlen jótétemények. Itt említjük meg, hogy a vármegyei segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet fizetés kiegészítése is öröndetes elintézését nyert, amelynyben visszamenőleg, folyó évi január 1-től megkapták a pótlást.

— **A diákmalajist** e hó 24-én okvetlenül megtartják. A rendezőség mindent elkövet a multság sikere érdekében.

— **Halálozások.** Szigethy István róm. kath. főgymn. tanár, iskolazéki és egyházközségi tanácsos és pénztárnok, Udvarhelyvármegye törvényhatóságának bizottsági tagja, a székelyegyleti első takarékpénztár II. aligazgatója stb. munkás életének 49-ik, boldog bázassága és tanári működésének 25-ik évében, f. hó 16-án d. e. 7 és egy-negyed órakor, a haldoklók szentségével ellátva, hosszas, példás békével türt szenvedés után, tüdővész következtében, az Urban elszenderült. A boldogultnak hült tetemei szent-imre-utcazi lakásáról f. hó 18-án d. u. 3 órakor a róm. kath. sírkertben helyezték el a földbe nyugalomra. Valóban impozáns módon nyilvánult meg a részvételt. Egy év óta betegeskedett, nem is taníthatott, tüdőkről támadta meg, mely gyomor- és gége-bajjal komplikálódván, annyinak bánatára, nem váratlanul, de időelött elhunyt. Kóporsóját szebbnél-szebb koszorúk díszítették; családján kívül koszorúval fejezték ki részvétüket a főgymnasium tanártestülete és ifjusága, a tanári kar, felsőbb leányiskola, kath. leánynevelde, székelyegyleti takarékpénztár; Soó Gáspár, Embery Árpád, Stratzinger Emil, Tamás Albert családjaik nevében. Temetésére kivonultak az összes városi tanintézetek gyászolobogó alatt, tanárai vezetésével. Varga Sándor regens-tanár celebrált 10 pap segédkezésével. A koszorukat külön gyászkocsi vitte; a kóporsó két oldalán pedig 10—10 gyászszalagos deák lépdelt égő fákllyával. Közéletünk kiváló alakjai, részint magánosan, részint testületileg (a megye Damokos Andor dr. alispán vezetésével) igen szép számmal vettek részt a végítzesség útjában. Megható volt látni azt az igazi könyvelőbábadt keserűséget, melyet Szt-Imre népe érzett az elhunyt iránt. A sírnál Embery Árpád főgymn. tanár mondott megható gyászbeszédet. A főgymn. dalárdája pedig ugy a ravatalnál, mint a sír mellett halottai dalt énekelt. Ez évben töltötte volna be 25 éves tanári szolgálatát. A halál másképp határozott. Hogy ki volt, feleljen rá az az itt még sohasem tapasztalt részvét, mely tetemesen nyilvánult. Áldás emlékére. — A székelyudvarhelyi zárdának is gyásza volt. P. Dávid Antal Alajos, Aranyimás áldozár, Rendtartományi tanácsos, székelyudvarhelyi zárdafőnök, volt gym. tanár, évek hosszú során át apostoli burgóságú lelkipásztor f. hó 14-én d. u. 5 órakor, életének 82-ik, szerzetesi életének 63-ik, áldozó papságának 58-ik évében, Mikházán, aggkori elgyengülés következtében, a haldoklók szentségének buzó felvétele után elhunyt. Hült porait f. hó 16-án délelött 10 órakor temették el. Dávid Antal (Alajos) szül. 1818. decz. 24., szerzetbe lépett 1837. szept. 24., fogadalmat tett 1841. május 1-én, pappá szenteltetett 1842. aug. 31-én. Okleveles gym. tanár Cs-Somlyón. Ifju éveiben Rendtartományfőnöki titkár volt Kolozsvár. Lelkipásztor több éveken keresztül: Apanagyfaluban, Györgyfalván és Turban. Zárdafőnök: Mikházán, N.-Szebenben, V.-Hunyadon, Sz-Udvarheiyen pedig 1895. óta. Régebben tiszteletbeli Rendtartományi tanácsos, 2 év óta actualis. — Ujonez mester, képezde hittanár. Saját kívánságára a provinciális engedélyből f. é. máj. 13-án Tréfán Leonárd mikházi zárdafőnök kíséretében Mikházára utazott, hogy onnan — melegebb időt várva — Szovátára utazzék nyaralás végett. Utazás közben és azután is igen jól érezte magát. Mikházára érkezett f. é. május 13-án vasárnap d. u. 5 órakor. Vacsora alkalmával az ujoncz növendékeknek völs szavakban mondott latin beszédet. Rákövetkező nap 14-én rendes időben misézett s a többi teendőket is a familia tagjaival egyöntetűen végezte. Délutáni imaórán szintén megjelent, a melyen az „Egészen szép vagy Mária”-t az ifjakkal egyhangon teljes lelkéből énekelte. Ennek végeztével lement a zárdá udvarára az oltani házfőnök kíséretében és mondhatni csaknem önkivületi állapotban volt — látva az ifjakat: a Rendtartomány mint megannyi jövendő oszlopát. Vidám kedélyét megtartva, egyszerre csak érzi gyengeségét és magát felvezetettve, gyorsan ágyba fekteti s a haldoklók szentségét kérve, rövid félóra leforgása alatt „Te Deum laudamus” és „Introibo ad altare Dei ad Deum!.. ad Deum!” szavak kíséretében megtisztult lelkét visszaadta Teremtőjének. Aggkora daczára

végig egészséges humorát jellemző az a mondása, melyet innen távozásakor tett környezetének: Elmegyek fiaim, szegények vagytok, Mikházián inkább megbírnak temetésem költőjeit. Jó pap, szerető testvér volt, ki példát adott a lemondás, önmegtagadás és a szerzetesi törvény megtartásában; Istenért, hazáért s a lelkek üdvéért küzdött. Nyugodjék csendesen!

Az udvarhelyi ref. egyházmegye május 17-én tartotta meg itt udvarhelyen a ref. kollegium disztermeben tavaszi közgyűlését, a közgyűlési tagok élénk érdeklődése mellett. A szép számmal egybegyűlt papok és tanítók kívül a világi tagok sorában ott látnak Gyarmathy Dezső dr. polgármestert a buzgó gondnokot, Ráczkői Sámuel dr. orvost, egyik legodaadóbb világi képviselőt, Sebessi Ákos kir. közjegyzőt és főgondnokot, levélben mentette ki elmaradását. Tókos Jenő patakfalvi lelkész szép és hitteljes imával emelte lelkünket Istenhez. Menyhárt András esperes megnyitójában azt állítja, hogy hazánkban a felekezeti béke nagy mértékben meg van zavarva. Óva inti paptársait, hogy e térre ne lépjenek, vezérleje tetteiket most is a krisztusi szeretet. Buzdíttja hogy a közönyt levette, legyenek buzgók hittükben, kötelességüknek többet tegyenek, ha hitetlen szolgák lenni nem akarnak. Az esperesi megnyitót eljenzéssel fogadtatták a jegyzőkönyvbe írását elhatározták. Bedő Ferenc főjegyző alapos és kimerítő jelentést az egyházmegyei tanács működéséről, közgyűlés helyesléleg vette tudomásul. A felsőbb leiratok felolvasása után Kállai István peteki, Hegyi Péter h.-sz.-mártoni lelkészek bekebeleztek az egyházmegye kötelekbe, ugyanekkor Vargyas Ferenc szolokmai tanító is letette a hivatalos esküt. A tiszai lutheránus egyházkerület két javaslatát az egyetemen felállítandó két protestáns teológiai fakultás és az 1848. XX. t.-cikk életbejuttatásának szorgalmazása tekintetében az egyházmegye partolja. Megvizsgáltatták a közpénztári, gyámintézet és közalapítványok számadásait. Bedő András pénztárosnak és Kelemen János ellenőrnek a felmentvény megadott. A gyámsegélyek és képviselői díjak kiutalása után kérelmek láttattak el. Kiváló buzgósága és közszereplésben álló esperes délután 6 órakor szép beszéddel zárta be a közgyűlést. Délben a közgyűlési tagok társas ebédre is összegyűltek Simó János vendéglőjében, hol Gyarmathy Dezső dr. gondnok a püspökre, esperes Sebessi főgondnokra mondottak pohárköszöntőt, Péter Károly az esperest elvette. Ezeket kívül a többi hivatalosokról is megemlékeztek.

Önkéntes tüzoltóink ruházati alapjuk javára június 4-én (pünköst másodnapján) a Galter-fele kert-helyiségben nyári táncmulatságot rendeznek.

Nyilvános köszönet. Mindazok a tisztelők, barátok, testületek és intézetek, akik férjem elhunytában ért fájdalommat, személyesen vagy, mint fűldötséggel és leveleiben is enyhíteni szívesek valának, fogadják úgy a magam, mint fiam nevében is jóesett részvétükért soha meg nem szűnő hálnak szomorú köszönetét. Helyt, 1900. május 19. Özv. Szigethy Istvánné.

A helyi ev. ref. kollegiumhoz a vallás- és közoktatási miniszter az értekezési vizsgálatokon kormányképviselelőnek Ballagi Aladár dr. budapesti tud. egyet. ny. r. tanárt küldötte ki.

Haláleset. Mint lapunk zártakor értesülünk — Pongrácz Vinceze báró, alezredes, a helybeli es. és kir. hadkiegészítő parancsnokság főnöke, ki néhány hónappal ezelőtt városunkból hosszabb szabadságra, később pedig nyugdíjba vonult — tegnapra virradó éjjel elhalt Budapestben. A temetésre városunkból Hoffbauer százasos és Hersényi főhadnagy tegnap délután elutaztak.

Szekelyfűrdők kiállítás. Életre való terv kivételéhez fogott Marosvásárhelyt a Székelyföldi ipar muzeum felügyelő bizottsága. Felhívásokat küldött szét az összes szekelyfűrdők igazgatóságaihoz és az ásványvizek tulajdonosaihoz, hogy a fűrdő termékeket, leírásokat, képeket stb. küldjék be a muzeumnak, hol külön állandó osztályt fognak azokból megfelelő csinnal berendezni. E külön kiállítást is befogadják mutatni Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszternek.

Majálisok. A kányádi E. M. K. E. népkönyvtár és olvasókör ma, esetleg e hó 24-én majális rendez. Ugyazintén az unitár. egyház presbyteriuma is H.-Sztmártonban Dombi János kertjében ma (vasárnap) jótékonycélu majális rendez.

Közigazgatási bizottságunk havi rendes ülését Hollak fősöpán elnökele alatt 9-én tartotta meg. Fősöpánunk kegyelettel megemlékezvén Szabady dr. főorvos haláláról, jegyzőkönyvileg megörökítik fősöpán indítványára az elhunyt érdemekben gazdag főorvos emlékét s egyszersmint elhatározták, hogy a bizottság részvétét jegyzőkönyvi kivonatan az özvegyvel közölni fogják. Alispán jelentése szerint a közigazgatás menete rendes volt. A főorvosi állásra ideiglenes minőségben főispán Lengyel József dr. kórházi igazgató-főorvost nevezte ki. Főorvos jelenté, hogy az egészségügyben lényeges javulás nem állott be, mert a kanyaró és vörheny jelenben is uralkodik. Az összes jelentések minden jelentékenyebb megjegyzés nélkül, tudomásul vétettek. A homoródsztmártoni anyakönyvi kerületben anyakönyvesnek Gergely Mózes birtokost, helyettesnek pedig Godra Mihály körjegyzőt javasolta kinevezésre a bizottság. A kir. erdőfelügyelőség múlt évi jelentéséből kitűnik, hogy a falopás nagyon el van terjedve s ennek orvoslására visszatér. Kir. főmérnök javaslatára, az utak kavicsozásának árlejtését elrendelik. Ugyazintén a szekelykeresztúr — etédi uton levő mütárgy újraépítését is.

Iparügyek.

Pályázati hirdetmény. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1900. május hó 3-án 29045 szám alatt kelt rendelete alapján a párisi nemzetközi kiállítás tanulmányozása céljából ezen pályázatot hirdet három törekvő iparos részére egyenként 400 (négy száz) és három ipari munkás részére egyenként (300) háromszáz koronás állami utazási ösztöndíjra. Pályázhatnak oly Marostorda-, Csik-, Udvarhely- és Háromszék-megyei fital iparosmesterek és illetve ipari munkások, kik a szóban levő kiállítást anyagi viszonyaiknál fogva ön-

erejükön meg nem tekinthetnek, az oda leendő kiküldetésre azonban okmányilag igazolandó kiváló szakismereteiknél fogva alkalmasok és oly iparágat űznek, melynek fejlesztésére ily tanulmányút befolyással lehet, tehát első sorban a műipar körében dolgozó iparosok és munkások. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz ezimzett folyamodványok, melyek mellé csatolandók lesznek a folyamodó erkölcsi és illető régi bizonyítványai, munkakönyve, foglalkozását, előképzettségét, esetleges tanulmányait, lakhelyét és vagyoni viszonyait igazoló okmányai, legkésőbb 1900. évi május 28-án déli 12 óráig a kamarához lesznek beadandók, annyival inkább, mert a később érkezettek figyelembe vételint nem fognak. Maros-Vásárhelyt, 1900. május 10-én. Tauszik B. Hugó, kir. tanácsos elnök. Sz. Szakács Péter titkár.

Szerkesztői üzenetek.

Több közleményünk térlény miatt maradt ki.

X-nek. Mint méltózat látni, cikkét közre adtuk, mint teltük s tesszük jövőbe is: de a szerkesztői penna kellő dolgozásával, mert mi nem vagyunk egyoldalú felekezeti lap, hogy minden sorának és oly kitérésének is napvilágot biztosítsunk, melyek talán nincsenek, talán túlzások, de mindenesetre tisztán csak közérdeket és köztjót szolgáló lapunk hasábjain indokoltan anyagot hajtanának a mesterségesen szított vallási türelmetlenség málmára s ha szörül-szóra közülük, vármegyei békénket zavarnak meg. Ez pedig az ön célja nem lehet (?), annál kevésbbé nekünk; torkig voltunk, jó hogy élhetünk.

HIVATALOS RÉSZ.

Másolat. Brassó vármegye alispánjától. Sz. 7800/900. Valamennyi tekintetes törvényhatóságnak. Brassói köz-körházban múlt évi december 30-tól folyó évi január hó 4-ig látszólag apolt, körülbelül 40 éves, Törzsvár-Zernest vidéki öltözeti és tájszólásu, román és magát „Tire Juon“-nak nevező egyén bementett illetőségi és születési helyén „Zernesten“ ismeretlen lévén, az ország összes hatóságai által közörendő feltalálása esetén a hamis vallomás következményeire való figyelmeztetéssel illetőségére nézve kihallgatandó és az eredményt velem közölné. Brassó, 1900. április hó 23-án. Alispán helyett: Pánczél s. k. főjegyző. Sz. 7785-900. alisp. Három főszolgabíró és polgármester urak. Benti átiratban jelzett egyén körözését elrendelem és eredmény esetén jelentést várok. Sz.-Udvarhelyt, 1900. május 9-én. Dr. Damokos s. k. alispán.

Másolat. Brassó vármegye alispánjától. Körözés. A brassói városi rendőrkapitányságnak múlt évi decz. hó 15-én 6662-99. szám alatt kelt jelentése szerint ugyanazon hó 10-én egy körülbelül 16 éves, 151 czm. magas, közepes testalkatú, kerek arcú, barna szemű és hajú siketénma fiu lett csavargás miatt letartóztatva. Minthogy kileté és illetőségével egyáltalában meg nem állapítható s a Brassóvármegye területén elrendelt és fogatosított körözés szintén nem vezetett eredményre, felkérem az összes hatóságokat, hogy a fiu kileté és illetőségének megállapítása céljából hatósága területén körözést elrendelni s annak eredményéről engem mielőbb értesíteni sziveskedjenek. Brassó, 1900. évi márcz. hó 17-én. Dr. Jekelius, s. k. alispán. Sz. 7784-1900. alisp. Három főszolgabíró és polgármester urak. Benti átiratban jelzett egyén kileté és illetőségének megállapítása céljából a körözést elrendelem és az eredményről f. évi június 15-ig minden esetben jelentést várok. Sz.-Udvarhelyt, 1900. május 9-én. Dr. Damokos, s. k. alispán.

Sz. 7657-900. alisp. Három főszolgabíró és polgármester urak. Körözés végett értesitem, hogy Lőrincz István, sz.-oláhfalvi lakosnak 2 drb 2 éves szürke deres kanczaja f. hó 20-an elveszett. Sz.-Udvarhelyt, 1900. május 9-én. Dr. Damokos, s. k. alispán.

Sz. 8703-900. alisp. Három főszolgabíró és polgármester urak. Körözés végett értesitem, hogy Székely-Udvarhely városban a sertészsész két udvarban fellépvén, a sertésvásárok további intézkedésig szüneteltettek. Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 15-én. Dr. Damokos s. k. alispán.

Sz. 7637-900. alisp. Három főszolgabíró és polgármester urak. Körözés végett értesitem, hogy Nagy-Kede községben egy drb fehér szőrű 3 éves ártány malacz felfogva tartatik. Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 9-én. Dr. Damokos s. k. alispán.

Sz. 7658-900. alisp. Három főszolgabíró és polgármester urak. Körözés végett értesitem, hogy Magyaros községben egy 2 hónapos fekete szőrű malacz, melynek mind a négy lába és dereka fehér, f. hó 10. óra felfogva tartatik. Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi május 9. Dr. Damokos sk., alispán.

Sz. 8566-900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előjáróságainak. Közhiértételel végett értesitem, hogy Szederjes község sertésállományában járványosan fellépett sertés-orbáncz miatt a községi zárlat elrendeltetett. Sz.-Udvarhelyt, 1900. május hó 13. Damokos, alispán.

M. kir. államépítészeti hivatal. Székely-Udvarhelyt. 282 sz. m. 900. Hirdetmény. Udvarhelyvármegye köz-igazgatási bizottsága 1900. évi május hó 9-én kelt 798. számú határozatával az Udvarhelyvármegye területén levő felső-boldogasszonyfalva — felső-rákosi, udvarhely-szováti, szentlélek — keresztúri, keresztúr-zsákok — szentdemeteri, keresztúr — etédi, szent-pál — daróczi, fenyéd — zetolaka — gyergyói, öztfalva — kányádi és bikás — bacsoni törvényhatósági közutakra 1901., 1902., 1903. és 1904. években szállítandó kavics munkáinak vállalatba adását elrendelte. A fent említett munkálatok fogatosításának biztosítása céljából az 1900. június hó 21. napjának d. e. 10 órájára az udvarhelymegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében a megye közigazgatási bizottsága nevében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó és a kir. államépítészeti hivatalnál levő kavics felosztási kimutatásban kiténtetett kavics mennyiség szerint a megajánlott egységi árral mutakozó végösszeg után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknál bányánpénzzel ellátott zárt ajánlatukat kiténtetett nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Megjegyeztetik, hogy a bányánpénz-

letevésre szolgáló és a kir. államépítészeti hivatalnál az ajánlattevők rendelkezésére boesátott kavics felosztási kimutatásban kiténtetett kavics mennyiségek ez idő szerint végérvényeseknek a szállításokra nézve nem tekinthetők s ezen mennyiségek csak tájékozással szolgálnak a bányánpénz nagyságának megállapítására. Az ajánlatokra nézve a következők említtetnek meg. a) Az ajánlatlathoz felosztási kimutatások is melléklendők, melybe kilométerenkint a 10-ik rovathoz számjelekkel és a jegyzet rovathoz betűkkel is beirandók az ajánlat egy-ségeirak. b) Ajánlatok a fenn jelzett közutak egyes részeire is elfogadhatnak, azonban egyenlő körülmények között, azon ajánlattevő fog elsőséggel bírní, a ki hosszabb szakaszra ajánlkozik. c) A vármegyének kő vagy kavics termelő helyei nincsenek s az ajánlatok oly módon teendők, hogy azok megszerzéséről vállalkozó köteles gondoskodni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó felosztási kimutatások és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők és a kimutatásokhoz szükséges nyomtatványok átvehetők. Kelt Székely-Udvarhelyen, 1900. A hivatal főnöke: Diószeghy Samu kir. főmérnök.

Meghívás.

A hazai szövözetetek központi hírlélműlétele mint szövözetet kötelekbe tartozó Bagy községi hitelszövözeteket 1900. május hó 27-én d. u. 2 órakor a község-házánál

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívhatnak.

Napirend:

1. Múlt évi üzletredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zártszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az országos központba való belépés és az alapszabályok módosítása.
6. Az igazgatóság összes tagjának választása.
7. Felügyelő-bizottság választása.
8. Netáni indítványok.

1899. évi december hó 31-én a tagok száma 53, üzletredményeinek száma pedig 93 volt; az év folyamán belépett 4 tag 4 üzletredszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a község-házánál kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Bagyban, 1900. május hó 16.

Baczó Mózes,
igazgató.

Sz. 3019-900. kig.

Pályázati hirdetmény.

Szekely-Udvarhely rendezett tanács városnál megüresedett két rendőri állásra pályázatot hírdetek.

Évi fizetés 480 korona, lakbér 48 korona, ruha-átalány 100 korona.

Pályázhat magyar honos, katonaviselt, negyven éven alóli egészséges testalkatú, jó erkölcsű, irni, olvasni tudó egyén.

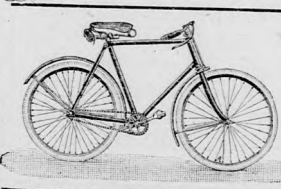
Pályázati határidő 1900. június hó 15.

Szekely-Udvarhelyt, 1900. május hó 15-én.

Gyarmathy Dezső,
polgármester.

HALTRICH ADOLF

KERÉKPÁR-RAKTÁRA
MEDGYESEN.



A ki valódi, jó és olcsó kerékpárt óhajt vásárolni, forduljon hazánk erdélyi részének legnagyobb és legregőbb kerékpár-raktárához: Haltrich Adolffoz Medgyesén, a hol a Steyeri fégyver gyár főképvé

selete is van. Ezen gyártmányok a világ legjobb kerékpárai s itt 120 frttól (240 korona) kezdve már kaphatók. Ugyazintén az összes kerékpárszűk selete is fo'lyton raktáron vannak. Kerékpár-javítások szak-szerűen és a legpontosabb kivitelben eszközöltetnek.

Marháus
kúója 36 kr.

Marháus
kúója 36 kr.

MÉSZÁROS-

ÉS
HENTES-ÜZLETET

nyitottam Székely-Udvarhelyt Kossuth-utcai saját házam üzleti helyiségében („Badapest“ szállóval átellen). — Naponta friss virsli, szafaladé, lengyelkolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, friss zsír és túró nálam a leghozzávalóbb árakban, pontos és tiszta kiszolgálással. Ugyazintén friss marha-, sertés- és borjúhúsok is kaphatók. Helyiségemben elkülönítve termények (török buza), buza, rozs, zab, stb. legolcsóbb elárúztatásával és legmagasabb árban való megvételével is foglalkozom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Szives pártfogást és hazafias támogatást kérve, vagyok

kész szolgálattal:

Balásy Ignác,
mészáros és hentes.

Bérmálási ajándéknak alkalmas **Imakönyvek-ből** a „Szekely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) legnagyobb választék van.

B O R

tisztá természetes erdélyi és magyarországi
termés, melyek *valóságáért* teljes felelős-
séggel szavatol

FERNENGE L
GYULA

jóhírű pinczéből Székely-Udvarhelyt
(Kossuth-utca) kapható a következő előnyös
árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint
36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 ko-
rona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

Legfinomabb **aradi lisztek** napi áron.

ÜZLET
ÁTVÉTELI!

Tisztelettel van szerencsém tudatni,
hogy a **főtéren levő és 35 év óta fenn-
álló Steinburg Ottó-féle** fűszer- és anyag-
áru üzletet megvettem s azt **május 1-től**
fogva a mai kor igényeihez képest teljesen
felszerelve, saját nevem alatt **tovább foly-
tatom.**

Nagy figyelmet fordítok a bevásár-
lásokra, mely által elérni szándékszem,
hogy T. vevőim mindig a legjobb és leg-
frissebb árut kaphassák, pontos és gyors
kiszolgálás mellett.

Kérem a nagyérdemű közönséget
szíves látogatásával szerencsételni s meg-
győződést szerezni arról, hogy mindenek
felett legfőbb célom, a n. érd. közönség
bizalmát kinyerhetni.

Székely-Udvarhely, 1900. május hó.

Kiváló tisztelettel:
STERBA ÖDÖN.

Festék, lámpa és gyapotárak nagy választéka.

Ne legyünk
elfogultak!

A legkitűnőbb, hamisítatlan tiszta

SÖRT

ittthon kaphatjuk. Másfelől pedig saját magunk-
nak gazdálkodunk, mert árpánkat, komlónkat
csak itt dolgozzák fel. **HAURIK ALFRÉD**
sörgyártmánya bármely hazai, vagy külföldi
készítménnyel *kiállja a versenyt* és
mégis *sokkal olcsóbb*, mert a szállítási költ-
ség a vevő javára megmarad. Tehát minden
igaz székely hazai csakis **Haurik-féle**
székelyudvarhelyi sört követeljen.

Üzlet kibővítés.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ségnek becses tudomására hozni, hogy a
Szombatfalvi-utczában 2 év óta fennálló
fűszer, anyag, festék és liszt

üzletemet

a felső piacotérre helyez-
tem át (ösv. Csép István-féle ház),
hol azt teljesen újja szerveztem és a mai kor
igényeinek megfelelőképpen porcellán, üveg
és lámpa szakmával kibővíttem.

A nagyérdemű vevőközönség eddigi szí-
ves pártfogásáért köszönetet mondva, kérem
sziveskedjenek ezután is becses támogatásuk-
ban részesíteni.

Mindig a legpontosabb és legelőnyösebb
kiszolgálást ígérve, szíves látogatásukat kérem
és vagyok

Székely-Udvarhely, 1900. május hó.

Szentpétery Gergely.

Üvegezési vállalat.

Pártoljuk a hazai ipart!

A Székelyföldön sok olyan sör ke-
rül forgalomba, mely nem idevaló
gyártmány, pedig

BÜRGER ALBERT
marosvásárhelyi sörfőzdéjében

olyan sör készül, mely bátran vete-
kedhetik a köbányaival, avagy bár-
mely más külföldi gyártmánnyal.

Kérjük ennélfogva a nagyérdemű
közönséget a székely ipart pártolni
és a vendéglőkben csakis

marosvásárhelyi sört
követelni.

Pártoljuk a hazai ipart!

IRJUNK
Müller-féle tentával.
TÁMOGASSUK
AMAGYAR IPART!

KÉSZ CZIPŐK

az **Orbán, Nagy és Tamás** czipészüzletében Sz.-Udvarhelyt
a legnagyobb választékban, általánosan elismert legjobb és
legcsinosabb kivitelben kaphatók urak, hölgyek és gyermekek
részére. — Ugyisint elvállal minden e szakmába vágó, leg-
kényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat
teljes versenyképes árak mellett. — Vidéki megrendelések
találó használt czipő beküldése után legpontosabban és gyorsan
utánvétel mellett eszközölköttek. Nem alkalmas árak készséggel
visszavételnek és kicserélteknek. — Készítményeinkért czégünk
jó hírneve kezkeskedik. — Szíves pártfogást kérve

Orbán, Nagy és Tamás
czipészüzlete Székely-Udvarhelyt.

PANAJOTH ALBERT MŰLAKATOS
SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek meg-
felelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok valódi **Singer** és **Medium** (posztó-varró), **Viberatis**
arikahajós és **börvarró Hové**, valamint szabó gépeket, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi aczé-
l-gépeimért 10 évig jótállok s vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépe-
ket ingyen javítom. A varrógépek raktáron 33—100 frtig kaphatók.

A legfinomabb **augol kerékpárok** és **kerékpár-kellékek** állandóan nálam legolcsóbban kaphat-
hatók. Raktáron tartott gépeimért 2 évig jótállok, 1 és fél óra alatt kerékpározni bárkit megbitanítok.
Villamos-jelző készülékek, **villamos csengők**, **telephonok**, **vízvezetéki berendezések** a leg-
olcsóbb árak mellett eszközölköttek
Monarch-féle gépek 100 frt. **Pesoch-gépek 140 frtől 200 forintig.**
Bármily gépek javítását, lakatos munkát, épületvasalások (rácszatok), sűrítések készítését saját
vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.
Tűzelők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részlet-
fizetésre is.

Teljes tisztelettel:
Panajoth Albert.

Váltó-ekék legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE
vasnagyszerkedése
az „Arany kaszához” Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki
nagyközönség igen becses figyelmét felhívni
gazdagon berendezett

VASNAGYSZERKEDÉSEMRE.

Dus raktárt tartok a következő czikkekből:
Mindennemű vajdahunyadi vasak, szer-
számok és rugó aczélok, sodrony-, kö-
vacsolt és gépszegek. Mindennemű szij
gyártó-kellékek, kocs- és szekértenge-
lyek, fűtő- és főzőkályhák. Épület- és
butorvasalások. Konyha- és háztartási
czikkek.

*Aczel váltó-ekék, gazdasági gépek,
legjobb minőségű kaszák, kapák és
fenőkévek.* Valódi chinaezüst, alpaca-
és csont-éveszközök. Méhészeti és kertész-
eszközök. Legjobb minőségű mülep.
Postai megrendelések pontosan eszközölköttek.
Jutányos ár és pontos kiszolgálás!
Igen becses pártfogásért esedezve

teljes tisztelettel:
Papp Zakor Endre
vaskereskedő az „Arany kaszához”.

Portland- és románczement-nagyraktár

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő
megpróbálásának, mert már több mint 30
év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
dörzslésként alkalmazatik küszvényél,
csúznál, tagszaggatásnál és meghúlésknél
és az orvosok által bedörzslésekre is
mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi
Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer,
hanem igazi népszerű háziaszer, melynek
egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban
majdnem minden gyógyszerárban készlet-
ben van; fő raktár: **Török József** gyógy-
szerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatosan legyünk, mert több kisebb-
bértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem
akar megkárosodni**, az minden egyes üveget
„Horgony” védjegy és Richter czéggelgyőzés
nélkül mint nem valódit utastsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.